

ROTTERDAMSCHЕ
Electrische Tramweg-Maatschappij.

VERSLAG

over het Boekjaar

1923/1924.

b. Personeel.

Het personeel in dienst der R. E. T. M. bestond op 30 Juni 1924 uit 1808 beampten tegen 1852 op 30 Juni 1923. Uit deze cijfers blijkt het streven naar bezuiniging, vooral daar wederom enkele uitbreidingen van het net plaats hadden.

In den hieronder volgende staat zijn evenmin als in de voorafgaande jaren de personen opgenomen, die alleen des Zondags ter versterking van den dienst invallen, doch in den regel bij anderen werkzaam zijn.

Het Scheidsgerecht behandelde in het kalenderjaar 1923 vijf gewone beroepszaken; in twee gevallen werd de straf opgeheven, in twee gevallen werd de straf gehandhaafd en in één geval werd de straf verzwagd.

Het totaal der straffen waarop beroep mogelijk was, doch waarvoor niet werd geëppelleerd, bedroeg sedert de instelling van het Scheidsgerecht in de kalenderjaren 1919, 1920, 1921, 1922 en 1923 onderscheidelijk 965, 846, 477, 190 en 219.

Aan het bezwaar van het Scheidsgerecht dat volgens het eerste lid van Art. 1637 van het Burgerlijk Wetboek de werkgever slechts boete kan stellen op de overtreding van voorschriften van een reglement, indien die voorschriften bepaaldelijk zijn aangeduid en de boete in het reglement is aangegeven, hetgeen bij onze Maatschappij in vele gevallen te wenschen overliet, werd tegemoet gekomen door het ontwerpen van nieuwe reglementen, die ter griffie en bij het Scheidsgerecht werden gedeponeerd.

Ondanks de moeilijke loonkwesties, waarvoor de Maatschappij geplaatst werd, was de geest onder het personeel goed. Door de sterk verminderde ontvangsten als gevolg van de heerschende malaise en de ons door de autobussen aangedane concurrentie was een loonsverlaging niet te vermijden, te meer waar onze loonen, zooals reeds enkele jaren geleden werd opgemerkt, hoog te noemen waren.

Den 10den September werd van ons voornemen kennis gegeven aan de drie onder ons personeel bestaande organisaties. Aangezien de arbeidsvoorwaarden van ons personeel aan de goedkeuring van den Raad onderworpen waren, volgde 17 September schriftelijke aanvraag om toestemming tot loonsverlaging bij het College van B. en W., dat ons eerst den 7den Juni 1924 machtigde tot een verlaging van 10 % over te gaan.

Deze verlaging ging 15 Juni 1924 in.

De beambten zijn te splitsen in de navolgende categorieën:

A. Administratie en Chefs van Dienst.

- 1 Directeur.
- 1 Ingenieur.
- 1 Chef de Bureau (tevens Boekhouder.)
- 1 Kassier.
- 1 Chef van de Werkplaats.
- 1 Hoofdopzichter-Electrotechnicus.
- 1 Hoofdopzichter Weg en Werken.
- 1 Assistent-Chef van de Werkplaats.
- 2 Eerste Opzichters.
- 2 Opzichters.
- 3 Assistent-Opzichters.
- 1 Assistent-Opzichter-Teekenaar.
- 1 Teekenaar.
- 2 Assistent-Teekenaars.
- 1 Magazijnmeester.
- 1 Inspecteur.
- 2 Adjunct-Inspecteurs.
- 2 Hoofdcontroleurs.
- 1 Ambtenaar voor het Archief.
- 19 Ambtenaren.
- 14 Bedienden.
- 1 Telefoniste.
- 2 Portiers.
- 16 Kantoorjongens.
- 3 Magazijnbedienden.
- 1 Magazijnklerk.

B. Mouvement.

- 24 Controleurs.
- 6 Hoofdconducteurs.
- 4 Hoofdbestuurders.
- 636 Conducteurs (waaronder 5 hulp-)
- 454 Wagenbestuurders (waaronder 1 hulp-)
- 17 Wisselwachters.
- 9 Wachtkamerjongens.

C. Staldienst en Paardentram Overschie.

- 1 Stalbaas.
- 1 Assistent-Stalbaas.
- 12 Koetsiers.
- 10 Conducteurs.
- 15 Stalknechts (waaronder 8 losse-)
- 3 Sleepers.
- 1 Smid.
- 1 Voorslager.
- 2 Chauffeurs.

D. Weg en Werken, Gebouwen, Bovengrondse Geleidingen en Verlichting.

- 1 Klerk.
- 1 Metselaar-Aardwerker.
- 3 Timmerman-Aardwerkers.

- 3 Ploegbazen groote ploegen.
- 5 Ploegbazen kleine ploegen.
- 1 Vuurwerker.
- 1 Voorslager.
- 15 Wegwerkers 1ste klasse.
- 55 Wegwerkers 2de klasse (waaronder 38 losse-)
- 1 Timmerman.
- 2 Baas-Lijnvegers.
- 25 Railvegers.
- 2 Bazen bij de Bovenleiding.
- 8 Monteurs.
- 9 Hulpmonteurs.
- 1 Palenverver-Muurrozettenaamaker.
- 8 Chauffeurs.
- 1 Loopjongen.

E. Remise- en Werkplaatspersoneel.

- 4 Depôtchefs.
- 8 Assistent-Depôtchefs.
- 28 Electriciens.
- 50 Bankwerkers.
- 4 Voormanpoetsers
- 4 Wagenmakers.
- 3 Schilders.
- 3 Smeden.
- 3 Voorslagers.
- 4 Smeedders.
- 1 Zanddroger.
- 107 Poetsers.
- 2 Tijdschrijvers.
- 1 Werkmeester.
- 1 Bankwerkersbaas.
- 1 Schildersbaas.
- 1 Rijtuigmakersbaas.
- 1 Baas Ankerwikkelaar en Electricienswerkplaats.
- 2 Voormannen.
- 39 Bankwerkers 1ste klasse.
- 7 Bankwerkers 2de klasse.
- 16 Leerling-Bankwerkers.
- 2 Koperslagers.
- 1 Kopergieter.
- 1 Vormer.
- 1 Metaalgieter.
- 9 Draaiers (waarvan 4 wielendraaiers.)
- 3 Schavers.
- 3 Boorders.
- 3 Wagenlichters.
- 5 Smeden.
- 2 Voorslagers.
- 1 Autogenisch Lasscher en Brander.
- 1 Electrisc Lasscher.
- 15 Schilders.
- 21 Rijtuigmakers.
- 4 Zadelmakers Rijtuigbekleeders.
- 14 Electriciens.
- 9 Leerling-Electriciens.
- 3 Ankerwikkelaars.

Voor Revisie
en
reiniging.

c. Kapitaal.

Van de 4 % obligatieleeningen werden 250 stuks afgelost.

Het aandeelenkapitaal is groot f 4.000.000,—, de obligatieleeningen zijn per saldo f 1.363.000,— rentende 4% en f 4.000.000,— leening 1922 rentende 7 %.

d. Reservefonds.

Het reservefonds is groot f 350.000,—.

e. Zorg voor Pensioen-Verzekering en Ondersteuning van het Personeel.

Bij de wet van 30 Juni 1923 (Staatsblad No. 307) werd de Pensioenwet 1922 gewijzigd, hetgeen tengevolge had dat volgens Art. 70 van het Reglement van het Pensioenfonds voor het Personeel der R. E. T. M., ook dit reglement voor zoover het pensioenrechten en te heffen bijdragen betreft, gewijzigd diende te worden.

Een en ander geschiedde ten overstaan van den Notaris Mr. P. J. VAN WIJNGAARDEN, terwijl het gewijzigde Reglement in de Gemeenteraadsvergadering van 20 December 1923 werd goedgekeurd.

De voornaamste verandering heeft betrekking op het vervroegd ouderdomspensioen, waarvoor volgens het Koninklijk Besluit van 24 Maart 1923 (Staatsblad No. 108) ook bestuurders van elektrische tramwagens op 55-jarigen leeftijd in aanmerking kunnen komen.

De overige wijzigingen zijn van ondergeschikte beteekenis.

De resultaten van het ziekenfonds waren bevredigend.

Het aantal ziektedagen bij onze Maatschappij bedroeg over dit boekjaar in totaal, bedrijfsongevallen medegerekend, 13276 ziektedagen, dus gemiddeld per beampte 8,3 dag.

f. Aanleg, Verbouwing en in Exploitatie brengen van nieuwe lijnen.

De nieuwe remise Hillegersberg werd in het begin van dit boekjaar van een wisselkam voorzien en op 20 Augustus 1923 in gebruik genomen.

Na voltooiing van de spoorverdubbeling op lijn XIII werd 6 September 1923 aldaar een 5-minutendienst ingevoerd.

Omtrent de in het vorige verslag reeds genoemde lijn naar Spangen, de lijn XV, kan het volgende medegedeeld worden: 22 October 1923 had de opening van deze lijn plaats, vanaf de nieuwe Mathenesserbrug tot den Goudschen Singel nabij de Hugo de Grootstraat. Den 22sten December 1923 werd het beginpunt naar het P. C. Hooftplein in Spangen verlegd, terwijl vanaf 29 Mei 1924 de lus langs het Stadion in gebruik werd genomen. Den 24sten April 1924 werd door den Gemeenteraad besloten de lijn XV naar de begraafplaats Crooswijk door te trekken langs Jonker Fransstraat en Linker Rottekade.

In verband met de gemeentelijke kanaal- en havenplannen werden de sporen op het Lage Erf den 21sten December 1923 verlegd, wegens den bouw van een nieuwe brug aldaar.

Op den Oostzeedijk werden op verzoek van de Gemeente de palen in het midden van den weg naar de zijde van het talud verplaatst, zeer ten gerieve van het verkeer. Deze verplaatsing was in Januari 1924 voltooid.

Aan het verzoek van de Gemeente tot doortrekking van lijn VII naar het Maasstation werd eveneens voldaan, nadat een spoorlus rondom het plantsoen aan de Oosterkade en een nieuwe kruising nabij de Oude Oostbrug op het Oostplein waren gelegd. Sinds 25 Maart 1924 rijdt lijn VII via Middensteiger en Groenendaal naar het Maasstation. De lijnen IV en X werden eveneens langs de lus aan de Oosterkade geleid.

De uitbreiding der remise Charlois werd in de maand Mei voltooid.

De eerste benzine-motortram naar Overschie werd d.d. 19 Mei 1924 in dienst gesteld. Daar het Engelsche systeem, bestaande uit een dubbelen wagen, welke evenals de D-treinen van een leeren harmonica is voorzien, in de praktijk niet in alle opzichten voldoet, en met name zich niet zoo goed voor het éénmanssysteem leent, zullen de verdere wagens bestaan uit oude paardentramwagens, ieder voorzien van 2 explosiemotoren. Reeds nu kan medegedeeld worden, dat de proeven met dit wagentype genomen, zeer goed hebben voldaan.

Onze Maatschappij zal met den aanleg van $3\frac{1}{2}$ K. M. voor lijn XII op den Linker-Maasoever aan hare verplichtingen hebben voldaan, zoodat haar tot het einde der concessie, d. i. tot 15 October 1927 geen aanleg van nieuwe lijnen meer kan worden opgedragen.

g. Weg en Werken.

TRAMLIJNEN in Exploitatie op 30 Juni 1924.

Lijn.	OMSCHRIJVING DER LIJNEN.	LENGTE IN METERS.				AANMERKINGEN.
		Enkel spoor.	Dubbel spoor.	Totale lengte.	Exploit. lengte.	
ELECTRISCHE TRACTIE.						
1	Honingerdijk—Park.	—	5382	10764	5382	
2	Prinsenhoofd—Centraal-Station . .	—	2855	5710	3488	wordt 633 M. geëxploit. over lijn 1 en 4.
3	Bergweg—Boompjes	140	4142	8424	4530	wordt 248 M. geëxploit. over lijn 1 en 2 en 14.
4	Oosterkade—Willemsplein	—	4364	8728	5316	wordt 952 M. geëxploit. over lijn 1 en 2.
5	Van Heusdestraat—Oude dijk. . .	34	4946	9926	6844	wordt 1864 M. geëxploit. over lijn 1, 2, 3, 4 en 15.
6	Feijenoord (Koninginnebrug)— Bergweg	254	3364	6982	5931	wordt 2313 M. geëxploit. over lijn 1, 2, 3 en 4.
7	Beursplein—Delfshaven—Oosterkade	—	5878	11756	9106	wordt 3228 M. geëxploit. over lijn 1, 2, 3 en 4.
8	Rotterdam—Schiedam	—	3434	6868	6933	wordt 3499 M. geëxploit. over lijn 1, 2, 4 en 7.
8a	Beursplein—Havenspoor	—	73	146	4842	wordt 4769 M. geëxploit. over lijn 1, 2, 4, 7, 8 en 11.
9	Wilhelminakade—Vlaskade	2628	1611	5850	4239	
10	Ruige Plaatweg—Oosterkade	32	5330	10692	8865	wordt 3503 M. geëxploit. over lijn 2, 3, 4, 5, 7 en 11.
11	Mathenesserlaan—Lischplein	36	2975	5986	5609	wordt 2598 M. geëxploit. over lijn 1, 2, 3, 4, 7 en 10.
13	Wilhelminakade—Groene Hilledijk .	393	1405	3203	3057	wordt 1259 M. geëxploit. over lijn 9.
14	Centraal Station—Hilleegersberg . .	1603	955	3513	5316	wordt 2758 M. geëxploit. over lijn 2, 3, 4, 6, 10 en 11.
15	Spangen—Goudschesingel	45	1112	2269	5072	wordt 3915 M. geëxploit. over lijn 2, 4 en 5.
TOTAAL met elektrische Tractie		5165	47826	100817	84530	
PAARDENTRACTIE.						
	Rotterdam—Overschie	4072	264	4600	4866	wordt 530 M. geëxploit. over lijn 6.
TOTAAL		9237	48090	105417	89396	

De wijziging der lengte heeft de volgende oorzaken:

Lijn 4. Door spoorwijziging Oosterkade.

Lijn 7. Wegens doortrekking naar de Oosterkade (Maasstation).

Lijn 8a. Was aanvankelijk gerekend tot eindpunt Geldersche Straat; is echter definitief geworden eindpunt Kolkade.

Lijn 10. Evenals lijn 4 door spoorwijziging Oosterkade.

Lijn 13. Door spoorverdubbeling.

Lijn 14. Lengte is gewijzigd na juiste meeting van het traject na volledige in dienststelling.

Onder exploitatielengte van een lijn wordt verstaan de afstand van eindpunt tot eindpunt door de wagens van die lijn bereden. Wanneer opgaand en afgaand spoor langs verschillende wegen loopende, niet even lang zijn, is de exploitatielengte de som der beide wegen gedeeld door 2.

In den loop van dit boekjaar moest wederom een groot aantal sporen, bogen, wissels en kruisingen vernieuwd worden.

Door deze vernieuwingen, door de toepassing van Thermietlasschen en het zware normaalprofiel 4 en 4a kan gezegd worden, dat het net aan redelijke eischen voldoet.

Hieronder volgt de gebruikelijke staat van uitgevoerde werkzaamheden.

Groote Werken.

1^e De spoorverdubbeling van lijn XIII langs Pretorialaan en Hillevliet O.Z. kwam in Augustus gereed.

Ten behoeve van den aanleg van een groot riool door de Gemeente moest het nieuwe spoor aan de Hillevliet O.Z. evenwel weer buiten dienst gesteld worden, terwijl deze rioolaanleg de inlegging van een wissel in de Pretorialaan en van 2 wisselsporen in de Hillevliet W.Z. noodig maakte. De hierdoor ontstane kosten werden gedeeltelijk door den aannemer vergoed.

2^e Aan de Oosterkade werd een lus rondom het plantsoen gelegd benevens drie opstel-sporen voor de lijnen IV, VII en X, en een hulpspoor. De sporen van lijn IV op het Oude Hoofdplein kwamen daardoor te vervallen.

Voor de doortrekking van lijn VII naar de Maas waren bij de Oude Oostbrug bovendien nog twee kruisingen met verbindingsbogen noodig.

3^e Nadat in het vorige boekjaar het eerste gedeelte van lijn XV vanaf de Vierambachtsstraat tot de Mathenesserlaan gereed was gekomen, werd in October met het gedeelte Mathenesserbrug—P. C. Hooftplein en in April met het gedeelte P. C. Hooftplein—lus Spartastraat begonnen.

Deze aanleg kwam geheel gereed.

Tegen het einde van het boekjaar werd met den aanleg der sporen aan het andere einde van lijn XV, aan de Linker Rottekade een begin gemaakt.

4^e In het nieuwgebouwde gedeelte van de remise Charlois werd het benoodigde spoor gelegd, terwijl met het leggen van het inmiddels aangekomen wisselcomplex begonnen werd.

- 5^e De helft der sporen op het West Nieuwland werd vernieuwd, met thermiet gelascht en op betonlangsliggers bevestigd.
- 6^e Op den Oost-Zeedijk tusschen de Hoflaan en de Dijkstraat werden de beide sporen uitgewisseld, van thermietlasschen voorzien en nagelicht.
- 7^e Beide sporen op de Noordblaak werden geheel vernieuwd, met thermiet gelascht en op betonlangsliggers bevestigd.
- 8^e Op de Zuidblaak geschiedde dit zelfde met de helft der beide sporen.
- 9^e Bij den Binnenweg hoek Eendrachtsweg werd het geheele spoor in het plantsoen vernieuwd en gedeeltelijk achter de boomenrij gelegd, zoodat een gedeelte van den weg door het plantsoen vrij kwam.
- 10^e Beide sporen op den Mauritsweg, tusschen den Binnenweg en de Van Oldenbarneveltstraat, werden uitgewisseld en met thermiet gelascht.
- 11^e Beide sporen in de Hugo de Grootstraat werden uitgewisseld en met thermiet gelascht.
- 12^e In de Kipstraat werden beide sporen vernieuwd, met thermiet gelascht en op betonlangsliggers bevestigd.
- 13^e Het Noordelijk spoor in de Vierambachtsstraat werd uitgewisseld, met thermiet gelascht en gelicht.
- 14^e Idem het Zuidelijk spoor op het breede gedeelte van den Nieuwen Binnenweg.
- 15^e Idem beide sporen in de Schietbaanlaan.
- 16^e In de Crooswijksche Straat werden de beide sporen aanmerkelijk gelicht, over de helft der lengte op betonlangsliggers bevestigd en met thermiet gelascht.
Dit werk was in het loopende boekjaar nog niet geheel gereed.
- 17^e Op het Lage Erf werden de sporen van af de Aelbrechtsbrug tot aan de Aelbrechtsstraat omgelegd ten behoeve van den bouw eener nieuwe brug.
Een kruising welke afkomstig was van het Strooveer en gerepareerd werd, zal op die plaats dienst doen tot de nieuwe brug gereed is, waarmede zeker ruim een jaar gemoeid is.
- 18^e In de Pijperstraat werden beide sporen aanmerkelijk gelicht.
- 19^e Op een gedeelte van den Goudschen Rijweg werden de sporen gelicht.
- 20^e De beide sporen in de Benthuiserstraat werden uitgewisseld en van nieuwe Falk'sche lasschen voorzien.
- 21^e Op lijn IX werd in de Paul Krugerstraat tusschen de Pretorialaan en de Maashaven het spoor aanmerkelijk gelicht, na uitgewisseld en van nieuwe Falk'sche lasschen voorzien te zijn.
- 22^e Van het Zuidelijk spoor in de houtbestrating in de Witte de Withstraat werden alle en in de Jonker Fransstraat werden enkele Falk'sche lasschen uitgezaagd en

vervangen door stukken rails, die voorzien van laschplaten, electrisch aan elkander werden gelascht.

- 23^e Het spoor in de Isaäc Hubertstraat met den wisselkam voor de werkplaats werd aanmerkelijk gelicht, evenals een deel der sporen in de werkplaats. Het wisselcomplex werd gerepareerd.
- 24^e Met het lichten der sporen in de Burgemeester Roosstraat en op den Provenierssingel werd een begin gemaakt.
- 25^e Dilatatiestukken werden ingebouwd: 2 stuks op het breede deel van den Nieuwen Binnenweg, 2 stuks in de Crooswijksche Straat en 1 stuks voor de Aelbrechtsbrug.
- 26^e Het spoor van de lijn naar Overschie werd tusschen de ceintuurbaan en Overschie in groefspoor veranderd met het oog op de bestrating tusschen onze sporen. Scherpe bogen werden wegens de grootere snelheid der toekomstige benzine-motorwagens van verhoogde contrarails voorzien.

Het laatste gedeelte van het paardentramspoor te Overschie werd over 500 M lengte van de Oostzijde naar de Westzijde van den weg gebracht, waardoor de gevaarlijke wegkruising kwam te vervallen.

Verder werden vernieuwd:

Aan kruisingen:

De groote kruising Beursplein voor de Kolkkade met wissels.

De kruising voor de remise Oost Zeedijk werd vernieuwd evenals de beide hartstukken van het verbindingspoor, terwijl de wisselingen grondig gerepareerd werden.

De kruising en wissels op het Van Hogendorpsplein bij de Baan.

De kruising Eendrachtsweg—Witte de Withstraat (lijnen VII, VIII en XI) en Eendrachtsweg—Witte de Withstraat (lijnen I en IV) werden met de wissels geheel vernieuwd, zoodat de geheele spoordriehoek thans vernieuwd is.

De kruising op het Beursplein voor Café-Restaurant „Suisse” (lijnen III en VII via West-Zeedijk.)

De geheele spoordriehoek Nieuwe Binnenweg—Mauritsweg—Eendrachtsweg, omvattende 6 wissels en 3 kruisingen.

De kruising met wissel Nieuwe Binnenweg, Claes de Vrieselaan (lijn VII en lijn X richting Ruige Plaatweg) benevens de hulpboog werden geheel vernieuwd.

De kruising met wissels Mauritsweg—Van Oldenbarneveltstraat.

De kruising Middensteiger en de wissel werden geheel vernieuwd.

Aan Wissels:

Het inrijdend wissel met bijbehorend kruisstuk van Hogendorpsplein voor den Binnenweg.

Wissel en hartstuk Coolsingel—Aert van Nesstraat.

Het verbindingswissel Zuid-Blaak.

Het verbindingswissel Noord-Blaak

Het verbindingswissel Nieuwe Binnenweg bij het Heemraadsplein.

Het abnormale hartstuk Nieuwe Binnenweg bij de remisepoort werd vernieuwd en het wissel grondig gerepareerd.

Overigens werden verschillende normale hartstukken en wisselstukken gerepareerd of door goede vrijgekomen deelen vervangen.

Aan Bogen:

Van de lus bij de „Rustwat” werden ongeveer 60 M. vernieuwd.

Binnenboog Schiedamsche Singel—Witte de Withstraat ($\pm$ 45 M.)

Binnenboog Leuvehaven—Witte Leeuwensteeg ($\pm$ 45 M.)

Buitenboog Stationsplein voor het circus (30 M.) en binnenboog Stationsplein voor de wachtkamer (55 M.)

Binnenboog Stationsweg—Diergaardelaan (75 M.)

Buitenboog Boompjes—Reederijstraat (30 M.)

Boog Noordsingel—Hofdijk (55 M.)

Buitenboog Zegwaardstraat—Bergstraat (45 M.)

Boog Pijnackerstraat—Zwart Janstraat benevens een stuk rechtstand (80 M.)

Boog Zwart Janstraat—Zegwaardstraat (45 M.)

Binnenboog Westerstraat—Westplein (50 M.)

Beide bogen Goudsche Rijweg—Hugo de Grootstraat (130 M.)

Binnenboog Spoorsingel—Provenierssingel (80 M.)

Binnenboog Schiedamsche Dijk—Vasteland (35 M.)

Beide bogen Claes de Vrieselaan—Schietbaanlaan (105 M.)

Buitenboog Katshoek—Strooveer (60 M.)

Beide S-bogen Nieuwe Haven—Groenendaal werden vernieuwd en tevens omgelegd, waardoor een groote verbetering ontstond (210 M.)

Beide bogen op het Bolwerk voor de Vier Leeuwenbrug (140 M.)

Beide bogen Noordblaak voor de Keizerstraat (60 M.)

Beide bogen van lijn I op het van Hogendorpsplein achter de kruising bij de Baan (75 M.)

Buitenbeen van den buitenboog aan het Boschje voor de Karnemelkshaven (45 M.)

Verder werden nog eenige bogen gerepareerd door het verwisselen tegen goed bruikbare oude rails.

In den loop van dit jaar is een proef genomen met Sandberg—Siliconrails, een materiaal dat gelijkwaardig met de harde Amerikaansche rails moet zijn.

Aan rechte Sporen.

Behalve de groote rechtstanden die geheel vernieuwd werden en welke hierboven reeds werden opgesomd, werd het onderhoud van rechtspoor, bestaande in het lichten, op mal brengen, enz. regelmatig voortgezet. Hierbij doen de laschdynamo's uitstekende diensten.

Op enkele baanvakken werd de golfslijtage met behulp van den slijpwagen verwijderd.

De sporen in de remise Hillegersberg werden waar noodig gelicht.

Diversen.

De thermietlasch blijft evenals bij andere trambedrijven uitstekend voldoen. Voorwarmsysteem en „Schmelzguss”-lasch beantwoorden aan de gestelde verwachtingen.

Met inbegrip van de afkoopsom voor het onderhoud der bestrating bedragen de kosten van onderhoud voor den dienst van Weg en Werken, waartoe ook behoort het reinigen van het spoor, het smeren der bogen en het nazien en smeren van wissels f 413.445.72.

n. Gebouwen en Onroerende Goederen.

Het wachtlokaal aan de Schans voor de paardentram naar Overschie werd in overleg met het Gemeentebestuur van Overschie verwijderd, omdat het herhaaldelijk moedwillig beschadigd werd.

In de Centrale Werkplaats werd een groote houten kolenbergplaats gemaakt, terwijl de waschgelegenheid werd verplaatst.

De dienstlokalen aan de straatzijde werden tot kantoorlokalen verbouwd, waarin de Chef der Centrale Werkplaats met zijn staf werd ondergebracht.

Een en ander houdt verband met het plan om in de toekomst de geheele Centrale Werkplaats aan de Noordzijde van de Isaäc Hubertstraat onder te brengen, zoodat deze straat niet langer de beide deelen gescheiden houdt, waardoor groot ongerief wordt veroorzaakt.

De oude klokremise werd tot magazijn ingericht waarin een kantoorgelegenheid voor den Magazijnmeester werd gemaakt.

In de Centrale Werkplaats werd een betalingskantoortje getimmerd.

De rioleering der Centrale Werkplaats werd grootendeels vernieuwd en op de nieuwe riolen, door de Gemeente in de Isaïc Hubertstraat gelegd, aangesloten. Hierdoor kwam het gemeenschappelijk particulier riool, dat door onze Werkplaatsen loopt, buiten dienst en kon afgestopt worden.

De rijtuigremise aan de Schiekade werd ingericht tot auto-garage voor de benzine-motorwagens naar Overschie; zij werd tevens van een werkkuil voorzien.

Het dak van de remise Overschie onderging de noodige reparatie.

Een begin van brand in het verhuurde gedeelte aan den Molenwaterweg was oorzaak dat het plafond in de smederij vernieuwd moest worden. Verzekering dekt de geringe schade.

De dakgoten van de wachtkamer op het Beursplein moesten vernieuwd worden.

Het dienstlokaal op het Lischplein is op verzoek van het Electriciteitsbedrijf verwijderd om plaats te maken voor een gemeentelijk transformatorhuisje, waarin de door ons personeel benoodigde ruimte gereserveerd werd.

De wachtkamer aan het Lage Erf is in verband met de hierboven reeds vermelde werkzaamheden tijdelijk verplaatst.

De woning achter de Remise Overschie werd opgeknapt en verhuurd, waardoor aan de vernielzucht der straatjeugd een einde kwam.

Aan alle gebouwen hadden de gebruikelijke kleine onderhoudswerken plaats.

De oude schuur van de paardentram naar Hillegersberg werd verkocht.

Het overgebleven terrein aan de Kootsche Kade en de Villa „l'Espérance" aan den Hillegersbergschen Straatweg werden verkocht.

Het volgende verfwerk werd uitgevoerd:

Het dienstlokaal in de remise Delfshaven werd binnen en buiten geheel geverfd.

De wachtkamer te Schiedam werd buiten geheel en binnen gedeeltelijk geverfd.

De wachtkamer Coolsingel voor het Ziekenhuis werd geverfd.

De kosten van onderhoud dezer afdeeling bedroegen f 31.674.79½.

i. Wagenpark.

De eerste der 20 nieuwe motorwagens met éénassige, draaibare trucks patent Delmez is nog in dit boekjaar geleverd en beproefd. Ofschoon de radstand 4 M. bedraagt, werden zelfs bogen van 16½ M. straal gemakkelijk genomen.

Een verbetering ten opzichte van het patent Delmez is, dat de motoren veerend opgehangen zijn.

Rijgend met twee groote bijwagens werd een snelheid van 30 K.M. per uur bereikt.

Een definitief oordeel over deze wagens kan evenwel pas later in het bedrijf geveld worden.

De wagens bieden plaats voor 51 personen: 21 zitplaatsen binnen, 5 staanplaatsen binnen, 12 staanplaatsen voorbalkon en 13 idem op het achterbalkon.

Aangezien de nieuwe wagens in dit boekjaar nog niet in gebruik genomen zijn, zal ook dit eene exemplaar niet in de onderstaande lijst worden opgenomen.

Voor den dienst op Overschie werd de dubbele benzine-motorwagen in onze werkplaats gebouwd.

Hij is voorzien van 2 Ford-motoren, ieder van 20 P.K.

Voorts werd het wagenpark nog uitgebreid met een tweedehandschen, gesloten Overland, terwijl voor uitsluitende revisie der electrische wissels een Ford-auto-montagewagen werd aangeschaft.

De twee tramomnibussen en de dogcar zijn verkocht.

Een volledige staat van het rollend materieel volgt hieronder:

Voor de electrische tram.	10 motorrijtuigen	à 32 plaatsen =	320 plaatsen.
	141 "	" 33 " =	4653 "
	25 "	" 36 " =	900 "
	25 "	" 38 " =	950 "
	50 gesloten bijwagens	" 29 " =	1450 "
	56 semi-convertiblewagens	" 42 " =	2352 "
	10 open bijwagens	" 34 " =	340 "
Voor de lijn naar Overschie.	30 " "	" 41 " =	1230 "
	1 gesloten dubbelrijtuig	à 40 " =	40 "
	5 " rijtuigen	" 29 " =	145 "
	1 " "	" 28 " =	28 "
	2 open "	" 42 " =	84 "
	2 " "	" 36 " =	72 "
Totaal 358 rijtuigen		met 12564 plaatsen	

1 directie-auto
(Bergmann-Métallurgique).

2 dienstauto's (Overland).

1 trommelauto (Ford).

11 zoutwagens.

2 pekelwagens (waarvan 1 ingericht
als slijpwagen).

1 coupé.

4 montagewagens (waarvan 1 op
spoorwielen).

4 automontagewagens (2 stuks Magirus, 1 Ford en 1 Protos).	2 stortkarren.
2 vrachtauto's (1 Mannesmann en 1 Büssing).	2 zandstrooikarren.
4 sleeperswagens.	16 handkarren.
1 railtransportwagen.	1 handkar met transportabelen motor.
1 aanhangrailwagen.	1 transportabele gietoven.
3 mallejans (transport rails).	1 meetwagen voor de bovenleiding.
1 mestwagen.	1 lorrie-trommelwagen.
1 fouragewagen.	1 draadspanwagen.
3 wagens (trommeldienst).	2 ijzeren vuilniswagens.
	1 trekhandwagen.
	1 slijpwagen met motor.

De kosten van onderhoud der tramrijtuigen met inbegrip der kosten van dagelijksche revisie en reiniging bedroegen f 746.217.90.

k. Trekkraft.

Het aantal paarden voor de lijn naar Overschie, de montagewagens en sleeperswagens bedroeg op 1 Juli 1923 in totaal 48 stuks. Er werden 4 paarden verkocht, 2 paarden stierven, zoodat op 30 Juni 1924 nog 42 paarden aanwezig waren. Na volledige invoering van de benzine-motortractie op de lijn naar Overschie kunnen geleidelijk meerdere paarden worden verkocht.

De kosten voor ligging en voeding der paarden bedroegen f 28.346.44, d.i. per paard en per dag f 1.74, tegen f 2.05 in 1922/23, f 1.79 in 1921/22, f 2.41 in 1920/21 en f 3.31 in 1919/20.

Gebruikt werden:

140.569 K.G. haver en 104.942 K.G. klaverhooi.

Voor levering van stroo tegen weghalen van de mest moest per paard en per dag, tot en met de maand April 1924 f 0.15 worden bijbetaald. Dit wordt voor 42 paarden een bedrag van f 6.30 per dag. Na de maand April werd per dag f 0.09 betaald.

Door het Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf werd ten behoeve van den tramdienst 8.908.307 K.W.U. en voor de centrale werkplaats, remises enz. 71.394 K.W.U. geleverd, waarvoor werd betaald respect. f 551.903.38 en f 4.732.30 benevens de hieronder vermelde toeslag.

Voor verlichting, verwarming, enz. werden nog geleverd 63.392 K.W.U. zoodat totaal 9.043.093 K.W.U. van de Centrale werden betrokken. Het stroomverbruik voor electrische tractie bedroeg per wagenkilometer 643 W.U. tegenover 597 W.U. in

1922/23, 585 W.U. in 1921/22 en 557 W.U. in 1920/21. Hierbij werden de bijwagenkilometers met $\frac{1}{2}$ in rekening gebracht. Het grootere W.U. verbruik is een gevolg van de grootere snelheid waarmede onze wagens rijden.

De als gevolg van de kolenclausule betaalde toeslag bedroeg voor het kalenderjaar 1923 f 172.950.51 tegenover f 125.124 89 $\frac{1}{2}$ in 1922 en f 246.495.72 $\frac{1}{2}$ over het kalenderjaar 1921.

De exploitatierekening werd maandelijks met een overeenkomstig deel van den berekenden toeslag belast.

Voor het gebruik, onderhoud en vernieuwing van voedingskabels werd f 28.325.20 betaald, of 6 $\frac{1}{2}$ % van de aanlegkosten.

1. Electriche Geleidingen.

De revisie der bovenleiding werd regelmatig voortgezet, waarbij vernieuwd werden 7369 Meter arbeidsdraad van 65 mM.² en 11240 Meter van 50 mM.² doorsnede.

Voor aanleg van nieuwe lijnen werd verwerkt 4485 Meter arbeidsdraad van 65 mM.² en 2175 Meter van 50 mM.², zoodat totaal werden gespannen 25269 Meter arbeidsdraad.

Tot dezen aanleg behoorden de volgende werkzaamheden:

de spoorverdubbeling op lijn XIII,

de bovenleiding in de nieuwe remise Hillegersberg,

de bovenleiding rondom het plantsoen aan de Oosterkade,

de wijziging in de bovenleiding op het Lage Erf,

de aanleg van lijn XV, en de bovenleiding voor de uitbreiding der remise op Charlois.

Behalve de gewone dagelijksche revisie en het schilderen van palen en bovenleiding werden nog de volgende werkzaamheden verricht:

de electriche verlichting der nieuwe remise Hillegersberg,

de aanleg van een seinlicht voor het enkelsporige gedeelte naar Hillegersberg,

het verplaatsen der bovenleidingspalen op den Oost-Zeedijk,

de vangnetten onder de viaduct aan de Boompjes werden vernieuwd,

de nieuwe kantoorlokalen in de centrale werkplaats werden electricch verlicht,

de geleiders voor de bovenleiding van de Aelbrechtsbrug, Oostbrug, Zaagmolenbrug, en voor de viaduct aan het Moriaansplein moesten vernieuwd worden.

Een tweede laschaggregaat voor electricch lasschen werd gemonteerd.

Op den Noordsingel bij den Bergweg werd een electriche wissel ingebouwd.

In het afgelopen boekjaar kwamen ernstige storingen of ongevallen met de bovenleiding niet voor.

m. Werkplaatsen.

In de Centrale Werkplaats werd een gasgloeioven (cementeeroven) van de Dordtsche Gasmeterfabriek te Dordrecht met bijbehorenden gasmeter geplaatst.

Met dezen oven zullen verschillende deelen gehard worden, die aan sterke slijtage onderhevig zijn, zooals pennen, bouten en moeren.

Het magazijn werd van de Centrale Werkplaats naar de zoogenaamde Klokremise verplaatst, die geheel tot magazijn werd ingericht.

De reeds genoemde dubbele benzine-motortram werd in onze eigen werkplaats vervaardigd, evenals de lorrie-trommelwagen voor de bovenleiding.

In de remise Hillegersberg werd een nortonput geslagen en een electrisch pompje geplaatst voor de watervoorziening.

In de remise Delfshaven plaatste men een electrisch pompje voor het drooghouden der werkkuilen.

n. Exploitatie en Vervoer.

Het boekjaar 1923/24 kenmerkte zich door een sterken achteruitgang in het vervoer, niet alleen als gevolg van de oeconomische inzinking, den treurigen toestand in het havenbedrijf door de Roerbezetting, doch bovendien door een steeds toenemende concurrentie ons door de automobiël-omnibussen aangedaan.

Het aantal dezer bussen steeg omstreeks de maand Februari 1924 tot boven de 260 stuks, d. w. z. overtrof het aantal dienstwagens onzer tram, dat eveneens in Februari inclusief de bijwagens slechts 248 stuks bedroeg.

Het totaal aantal passagiers der autobussen wordt op 10 à 12 millioen per jaar geschat.

Wij hebben in het vorige jaarverslag opgemerkt, dat onze Maatschappij reeds vóór het opduiken van dit nieuwe vervoermiddel, in December 1922, bij de Gemeente Rotterdam protest heeft aangeteekend tegen de hulp, die de Gemeente aan dergelijke ondernemingen ging verleenen door het aanwijzen en inrichten van standplaatsen, waardoor zij o. i. handelde tegen den geest der ons verleende concessie.

De concurrentie met deze bussen is daarom zoo gevaarlijk omdat deze ondernemingen in tegenstelling met de onze vrij zijn in het bepalen hunner loonen, arbeids- en rusttijden en omdat allerlei bezwarende bepalingen en voorschriften die op ons trambedrijf drukken, zooals retributiën, enz. voor hen niet gelden.

Na herhaaldelijk gewezen te hebben op den ongelijken concurrentiestrijd is ons op den 31sten Maart 1924 van Gemeentewege de toezegging gedaan, dat aan den

onhoudbaren toestand zoo spoedig mogelijk een einde gemaakt zal worden door beperkende voorschriften.

In de Raadszitting van 16 Mei 1924 werd de bemoeienis van den Raad met de arbeidsvoorwaarden van het personeel der R. E. T. M. aan het College van B. en W. overgedragen, dat met schrijven van 7 Juni 1924 ons toestemming verleende op 15 Juni 1924 tot een loonsverlaging van 10 % over te gaan.

Aan het slechte resultaat van het boekjaar 1923/24 heeft de loonsverlaging dus niet veel meer kunnen veranderen

In hoeverre de prijsverlaging der couponboekjes op 1 Juli 1923 (van f 1,— gereduceerd tot f 0,90) en de invoering van overstapkaartjes van 15 cents op 25 October 1923 van invloed op de ontvangsten geweest zijn, is moeilijk uit te maken; in geen geval kan deze invloed echter groot geweest zijn.

Uit de onderstaande tabellen blijkt hoe groot de achteruitgang van 1923/24 ten opzichte van 1922/23 en 1921/22 geweest is.

De gemiddelde opbrengst per reiziger op de electrische lijnen bedroeg:

1920/21	11,693 cents,
1921/22	10,903 „
1922/23	10,105 „
en 1923/24	9,803 „

Aantal reizigers electrische lijnen.

	1921/22	1922/23	1923/24
Juli	4.595.490	5.241.305	4.609.662
Augustus	4.767.667	5.331.432	4.748.752
September	4.434.644	5.177.533	4.412.665
October	4.637.774	4.867.810	4.405.381
November	4.256.262	4.856.953	4.304.453
December	4.961.729	5.243.658	4.638.979
Januari	4.955.850	5.045.721	4.450.001
Februari	4.557.446	4.411.595	3.995.901
Maart	4.931.370	4.630.032	4.253.692
April	4.937.528	4.509.193	4.395.074
Mei	5.163.350	4.806.620	4.648.838
Juni	5.020.715	4.402.770	4.466.386
Totaal	57.219.825	58.524.622	53.329.784

Ontvangsten elektrische lijnen.

	1921/22	1922/23	1923/24
Juli	557.592,08	527.715,54 ¹ / ₂	463.865,06
Augustus	579.113,88	536.848,58	477.660,15
September	536.390,04	520.781,17 ¹ / ₂	441.463,56
October	560.837,68	490.449,74 ¹ / ₂	437.363,18 ¹ / ₂
November	514.715,41 ¹ / ₂	489.149,79 ¹ / ₂	419.366,24
December	502.499,40 ¹ / ₂	527.676,80	449.962,36 ¹ / ₂
Januari	500.754,90 ¹ / ₂	508.816,16 ¹ / ₂	430.834,80
Februari	460.299,81 ¹ / ₂	445.361,45 ¹ / ₂	385.838,21
Maart	498.230,45	469.432,59	411.814,19
April	498.998,82 ¹ / ₂	458.883,99 ¹ / ₂	426.387,20
Mei	521.476,22 ¹ / ₂	489.636,84	450.474,01
Juni	506.749,20	449.177,24	433.357,46
Totaal	6.237.657,92	5.913.929,92 ¹ / ₂	5.228.386,43

Bij de beoordeeling dezer cijfers moet niet uit het oog worden verloren, dat elektrische net voortdurend is uitgebreid.

In de Gemeenteraadszitting van den 28 Maart 1924 was besloten de onhandelingen met onze Maatschappij over eventueele overname te heropenen.

De Gemeente heeft hierop Mr. TH. A. FRUIN aangezocht die onderhandelingen voeren, terwijl van de zijde der R. E. T. M. de Gedelegeerd-Commissaris Ir. J. W. VAN DER V daartoe werd gemachtigd. Deze onderhandelingen leidden echter niet tot een resultaat.

De ontvangst van het reizigersvervoer was:

a. Electrische Tram.

Reizigers gebruik makende		Over 1922/1923 was dit:
van Couponboekjes . . . f	796.548.69	f 530.314.90
Betalende reizigers . . . „	4.431.837.74	„ 5.383.615.02 ¹ / ₂
Abonnementen „	142.783.—	„ 191.934.45
Schoolkaarten „	56.065.50	„ 59.100.50
Diversen „	67.697.40	„ 77.567.10
	<u>f 5.494.932.33</u>	<u>f 6.242.531.97</u>

b. Paardentram.

Reizigers gebruik makende		
van Couponboekjes . . . f	890.73	f 532.80
Betalende reizigers . . . „	72.645.60	„ 89.034.55
Abonnementen „	4.356.—	„ 5.073.66
Schoolkaarten „	1.032.—	„ 1.392.—
Diversen „	167.—	„ 104.—
	<u>f 79.091.33</u>	<u>f 96.137.01</u>
	<u>f 5.574.023.66</u>	

De diversen bestaan uit:

Het vervoer van Gemeente-Ambtenaren, voorzien van vooruitbetaalde plaatsbewijzen voor één rit. De jaarkaarten der Gemeente-Ambtenaren worden echter onder de Abonnementen verantwoord.

Het vervoer van Brieven- en Telegrambestellers. Extra Wagens enz.

De bijlagen II tot en met IV geven een overzicht van het vervoer.

Voor alle lijnen te zamen bedroeg het aantal vervoerde reizigers, zonder die voorzien van Abonnementen, Vrijkaarten enz. 53.875.651 tegen 59.188.664 het jaar tevoren.

De verkochte Couponboekjes bedroegen:

880.000 à f 0.90	f 792.000.—
tegen 530.000 „ „ 1.—	„ 530.000.— het voorgaande jaar.

Abonnementen.

Er werden afgegeven 7589 stuks waarvan de opbrengst, die ten bate van dit boekjaar komt is f 147.139.—

De opbrengst van het vorige boekjaar was „ 197.008.11

Schoolkaarten.

Verkocht werden 18416 stuks met een opbrengst van f 57.097.50

Tegen 19310 „ „ „ „ „ „ 60.492.50 het vorige jaar.

De volgende staat geeft een overzicht van de opbrengsten enz. der verschillende lijnen over de laatste twee jaren, waarin evenwel de diversen, Schoolkaarten en Abonnementen niet zijn opgenomen.

ELECTRISCH G

	Lijn 1. Honingerdijk-Park.		Lijn 2. Centraal Station-Feijenoord (Prinsenhoofd.)		Lijn 3. Boompjes-Bergweg.		Oost
	1922/23	1923/24	1922/23	1923/24	1922/23	1923/24	1922/23
Totale opbrengst	457.401.90	399.346.53	243.970.60	201.773.30	338.593.25	253.641.44	342.14
Gemiddelde opbrengst per reiziger	10. ⁰ / ₁₀₀	9. ⁵⁰ / ₁₀₀	10. ⁰ / ₁₀₀	9. ⁴⁷ / ₁₀₀	9. ¹⁵ / ₁₀₀	9. ⁴¹ / ₁₀₀	10. ⁰
Totaal aantal vervoerde reizigers .	4.574.019	4.201.564	2.439.706	2.131.128	3.699.208	2 695.515	3.421
Grootste opbrengst per dag . . .	2.157.90	2.606.88	1.010.50	1.043.98	1.534.37	1.861.52	1.586
Kleinste opbrengst per dag . . .	913.—	823.72	472.50	410.17	600.95	404.47	665
Verkochte couponboekjes gemiddeld per dag.	—	—	—	—	—	—	—

	Lijn 9. Wilhelminakade-Vlaskade.		Lijn 10. Ruigeplaatw. - Oosterkade.		Lijn 11. Lischplein-Mathenesserl.		Wilhelm
	1922/23	1923/24	1922/23	1923/24	1922/23	1923/24	1922/23
Totale opbrengst	115.653.07	69.060.37½	723.913.80	631.229.66	473.633.20	424.747.58	127.34
Gemiddelde opbrengst per reiziger	9. ⁴⁵ / ₁₀₀	9. ⁴⁴ / ₁₀₀	10. ⁰ / ₁₀₀	9. ⁵⁶ / ₁₀₀	10. ⁰ / ₁₀₀	9. ⁵⁴ / ₁₀₀	8. ⁰⁸
Totaal aantal vervoerde reizigers .	1.223.751	731.427	7.239.138	6.499.549	4.736.332	4.454.926	1.576
Grootste opbrengst per dag . . .	928.27½	560.30	3.527.20	3.553.27	2.382.70	2.238.84	765
Kleinste opbrengst per dag . . .	161.22½	120.03	1.483.—	1.277.90	1.025.30	926.74	115
Verkochte couponboekjes gemiddeld per dag.	—	—	—	—	—	—	—

PLOITEERDE LIJNEN

Lijn 5. Van Heusdestraat-Oude Dijk.		Lijn 6. Bergweg-Feijenoord. (Koninginnebrug).		Lijn 7. Beursplein-Delfshaven-Oosterkade.		Lijn 8. Beursplein-Schie	
1922/23	1923/24	1922/23	1923/24	1922/23	1923/24	1922/23	
961.788.—	817.795.12	294.411.80	314.375.45	519.458.77½	440.867.68	1.231.886.55	98
10. ⁰ / ₁₀₀	9. ⁶⁹ / ₁₀₀	10. ⁰ / ₁₀₀	9. ⁵² / ₁₀₀	9. ⁸⁹ / ₁₀₀	9. ⁵² / ₁₀₀	11. ⁰⁷ / ₁₀₀	
9.617.880	8.518.756	2.944.118	3.303.347	5.251.940	4.631.668	11.123.304	
3.825.20	4.193.62	1.165.50	1.774.97	2.032.22½	2.502.98½	5.574.55	4
1.883.30	1.697.17	528.90	645.84	1.016.60	706.17	2.592.77½	1
—	—	—	—	—	—	—	

Lijn 14. Centraal Station-Hillegersberg.		Lijn 15. Spangen-Hugo de Grootstraat.		T O T A A L.			
1922/23	1923/24	1922/23	1923/24	1922/23	1923/24		
83.719.85	153.373.74	—	197.175.—	5.913.929.92½	5.228.386.43		
12. ³⁶ / ₁₀₀	12. ⁶² / ₁₀₀	—	9. ⁵⁰ / ₁₀₀	10. ¹⁰ / ₁₀₀	9. ⁸⁹ / ₁₀₀		
677.216	1.214.791	—	2.074.723	58.524.622	53.329.784		
1.679.65	1.772.—	—	1.375.97	26.129.42½	28.653.67½		
148.60	211.54	—	388.08	12.290.25	11.169.14		
—	—	—	—	1452.—	2404.—		

Lijn 15 Spangen—Hugo de Grootstraat geopend 22 Oct

Resumeerende waren:

De totale ontvangsten van dit boekjaar:

Reizigersvervoer	f 5.574.023.66
Adverteeren	„ 20.490.—
Huuropbrengsten van eigendommen	„ 16.834.08
Subsidie Gemeente Rotterdam	„ 50.000.—
Diversen	„ 4.620.07 ³ / ₄
Onverdeeld winstsaldo vorig boekjaar	„ 8.138.11 ¹ / ₄
	f 5.674.105.93

De uitgaven bedragen:

Exploitatie	f 4.872.069.16
Rente per saldo	„ 298.854.37 ¹ / ₂
Diversen	„ 11.060.75
	f 5.181.984.28 ¹ / ₂
Overschot	f 492.121.64 ¹ / ₂

De vaste bijdrage door ons te storten in het Pensioenfonds bedraagt f 550.000,—, terwijl de bijdrage in het Ziekenfonds f 92.554.51 bedraagt, in totaal f 642.554.51.

Aangezien het overschot slechts f 492.121.64¹/₂ bedraagt, is het niet alleen onmogelijk dit jaar dividend uit te keeren en af te schrijven, doch heeft de Maatschappij bovendien nog een verlies van f 150.432.86¹/₂ te boeken, het welk door het Reservefonds gedekt is.

De Directeur,

J. G. SCHUURING.

Commissarissen kunnen aan het verslag van den Directeur refereeren, daar dit een volledig overzicht geeft van den staat der onderneming en hare lotgevallen in het afgelopen boekjaar.

Namens het College van Commissarissen,
V. BEGEREM.

President.

ROTTERDAM, October 1924

BIJLAGEN.

Rotterdamsche Electriche Tramweg-Maatschappij.

Ondersteuningsrekening.

1923/1924, 20ste Boekjaar.

ONTVANGSTEN.			UITGAVEN.		
Aan 1 % Inhouding diverse rekeningen . . .	f	2.124 47	Per Contributie ziekenfondsen en subsidie aan het Herstellingsoord	f	39.072 9
„ bijdragen R. E. T. M.	„	92.554 51	„ uitkeering ziekengelden ten behoeve der ziekenvereniging van het personeel . . .	„	46.966 2
			„ geneeskundige contrôle, drukwerken, af- zonderlijke steun, uitkeeringen, enz, . . .	„	8.639 8
Totaal	f	94.678 98	Totaal	f	94.678 98

Rotterdamsche Electriciteit

STAAT van OPBRENGSTEN en VERVOERDE

LIJN 1 HONINGERDIJK-BEURSPLEIN-PARK.						LIJN 2 CENTR.-STAT.-BEURSPLEIN-FEIJENOORD (Prinsenh.)						LIJN 3 BERGWEG-BEURSPLEIN			
Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			Aantal reizigers.	OPBRENGST.	Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal reizigers.	OPBRENGST.	Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers		
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.
Juli.	66895	35263	102158	397159	38859.16	Juli.	44739	—	44739	186725	18368.69	Juli.	56826	23866	80692
Aug.	66870	35189	102059	387981	37995.16	Aug.	45311	—	45311	199558	19635.32	Aug.	56640	22553	79193
Sept.	65014	33428	98442	360699	35245.09	Sept.	44253	—	44253	176690	17347.65	Sept.	54504	23052	77556
Oct.	67241	34094	101335	334170	32367.04	Oct.	45728	—	45728	176503	17183.96	Oct.	56321	23787	80108
Nov.	64998	32189	97187	322835	30340.98	Nov.	44253	—	44253	177380	16598.76	Nov.	54504	23019	77520
Dec.	67164	33021	100185	345828	32399.39	Dec.	45728	—	45728	193471	17986.27	Dec.	56321	18415	74733
Jan.	67369	33217	100586	325278	30403.16	Jan.	45919	—	45919	176559	16334.73	Jan.	57179	6906	64085
Febr.	63082	31607	94689	297939	27824.46	Febr.	43393	—	43393	158071	14629.65	Febr.	53873	—	53873
Mrt.	67440	34126	101566	321559	30076.61	Mrt.	46385	—	46385	164383	15238.03	Mrt.	57589	—	57589
April	65171	33311	98482	333009	31238.62	April	44889	—	44889	173303	16107.79	April	55731	—	55731
Mei.	67288	35538	102826	391821	36715.96	Mei.	46385	—	46385	176847	16405.26	Mei.	57589	—	57589
Juni	65214	37089	102303	383286	35880.90	Juni	44889	—	44889	171638	15937.19	Juni	55731	—	55731
	793746	408072	1201818	4201564	399346.53		541872	—	541872	2131128	201773.30		672808	141598	814406

LIJN 7 BEURSPLEIN-DELFSHAVEN-OOSTERKADE.						LIJN 8 BEURSPLEIN-DELFSHAVEN-SCHIEDAM.						LIJN 9 WILHELMINAKADE.			
Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			Aantal reizigers.	OPBRENGST.	Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			Aantal reizigers.	OPBRENGST.	Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers		
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.
Juli.	88962	45732	134694	381924	37136.81	Juli.	125882	125751	251633	827360	90038.05½	Juli.	27624	—	27624
Aug.	89135	45821	134956	383472	37295.37½	Aug.	126750	126731	253481	870242	94690.88	Aug.	27624	—	27624
Sept.	86064	44242	130306	362488	35210.60	Sept.	122299	122263	244562	806210	87240.27	Sept.	26733	—	26733
Oct.	89135	45821	134956	387478	37423.40	Oct.	126435	126349	252784	819009	87704.21½	Oct.	27624	—	27624
Nov.	86237	44331	130568	370794	35130.81	Nov.	121613	121613	243226	802511	84888.40	Nov.	26733	—	26733
Dec.	88616	45211	133827	390439	36951.80	Dec.	125341	125299	250640	815839	85815.01	Dec.	27625	—	27625
Jan.	88961	40133	129094	386056	36354.14	Jan.	125587	125414	251001	756335	79369.02	Jan.	27624	—	27624
Febr.	83339	38640	121979	344613	32379.14	Febr.	116853	116852	233705	682996	71302.67½	Febr.	25842	—	25842
Mrt.	97007	29792	126799	372703	35094.35	Mrt.	124507	125507	250014	728738	76678.24½	Mrt.	27624	—	27624
April	120280	—	120280	425206	40150.60	April	120720	120720	241440	719787	76358.84	April	26733	—	26733
Mei.	124147	—	124147	431999	40646.71	Mei.	124917	124917	249834	731937	77511.76	Mei.	27624	—	27624
Juni	119598	—	119598	394496	37093.94½	Juni	120368	120333	240701	691944	73619.50½	Juni.	26733	172	26905
	1161481	379723	1541204	4631668	440867.68		1481272	1481749	2963021	9252908	985216.87½		326143	172	326315

LIJN 14 CENTRAAL STATION-HILLEGERSBERG.						LIJN 15 SPANGEN-HUGO DE GROOTSTRAAT.					
Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			Aantal reizigers.	OPBRENGST.	Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			Aantal reizigers.	OPBRENGST.
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.		
Juli.	30500	19517	50017	153749	20443.35	Juli.	—	—	—	—	—
Aug.	31154	22437	53591	156953	20518.43	Aug.	—	—	—	—	—
Sept.	26193	9515	35708	110487	14269.10	Sept.	—	—	—	—	—
Oct.	24668	3263	27931	75780	9375.61	Oct.	17232	—	17232	49101	4730.45
Nov.	23811	3044	26855	72628	8878.57	Nov.	52011	42	52053	166966	15938.06
Dec.	24604	2998	27602	80026	9767.57	Dec.	58195	115	58310	220164	20947.35
Jan.	25220	4688	29908	89234	11033.31	Jan.	67964	—	67964	263558	25027.97
Febr.	23003	1991	24994	71995	8709.41	Febr.	63266	63	63329	252619	23966.09
Mrt.	24590	2559	27149	79191	9648.44	Mrt.	68419	151	68570	273662	25998.62
April	24219	3446	27665	85985	10560.67	April	67548	154	67702	280495	26661.61
Mei.	26214	6790	33004	111284	13998.19	Mei.	69699	227	69926	289801	27494.75
Juni	27572	12826	40398	127479	16171.09	Juni	69153	114	69267	278357	26410.10
	311748	93074	404822	1214791	153373.74		533487	866	534353	2074723	197175.—

Tramweg-Maatschappij.

der verschillende lijnen van 1 Juli 1923 tot en met 30 Juni 1924.

LIJN 4 OOSTERKADE-CENTR.-STAT.-WILLEMSPLEIN.						LIJN 5 VAN HEUSDESTRAAT-BEURSPLEIN-OUDE DIJK.						LIJN 6 BERGWEG-BEURSPL.-FEIJENOORD.				
Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.	Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.	Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			OPBRENGST.
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.	
Juli.	66864		66864	282871	27797.56	Juli.	92464	91931	184395	752649	73686.32	Juli.	76839	—	76839	
Aug.	67179		67179	307205	30226.12	Aug.	93185	92618	185803	770464	75458.86	Aug.	76803	549	77352	
Sept.	64707		64707	259177	25458.34	Sept.	89496	89209	178705	762642	74581.63	Sept.	75350	238	75588	
Oct.	66995		66995	254880	24875.—	Oct.	92206	91882	184088	754166	73418.63	Oct.	77285	—	77285	
Nov.	64773		64773	228033	21599.28	Nov.	88299	88038	176337	691668	66048.66	Nov.	73987	—	73987	
Dec.	66777		66777	240068	22616.01	Dec.	91308	91038	182346	749618	71386.74	Dec.	76327	—	76327	
Jan.	66777		66777	230385	21627.31	Jan.	92663	92080	184743	709548	67367.35	Jan.	76358	15165	91523	
Febr.	62469		62469	209101	19591.77	Febr.	85356	85104	170460	616971	58543.51	Febr.	71554	21062	92616	
Mrt.	66777		66777	221741	20819.82	Mrt.	91245	90975	182220	657207	62405.04	Mrt.	76490	21905	98395	
April	64623		64623	230837	21678.37	April	88965	88704	177669	677807	64432.95	April	74022	21250	95272	
Mei.	66777		66777	250145	23418.33	Mei.	91759	91419	183178	711253	67494.48	Mei.	76489	22748	99237	
Juni	64623		64623	244368	22884.19	Juni	88384	88123	176507	664763	62970.95	Juni	74022	21063	95085	
	789341		789341	2958811	282592.10		1085330	1081121	2166451	8518756	817795.12		905526	123980	1029506	3
LIJN 10 RUIGEPLAATW.-CENTR.-STAT.-OOSTERKADE.						LIJN 11 LISCHPLEIN-MATHENESSERLAAN.						LIJN 13 WILHELMINAKADE-GROENINGE.				
Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.	Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.	Maanden.	Aantal afgelegde Kilometers			OPBRENGST.
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.	
Juli.	109387	98825	208212	613378	60360.91	Juli.	73681	34571	108252	360078	35005.12	Juli.	19269	—	19269	
Aug.	109387	98825	208212	641393	63121.87	Aug.	74137	34679	108816	344856	33531.23	Aug.	19412	—	19412	
Sept.	105858	95637	201495	559737	55047.95	Sept.	71718	33641	105359	376590	36565.98	Sept.	36041	—	36041	
Oct.	109387	98825	208212	556673	54608.01	Oct.	74149	34804	108953	388077	37528.18	Oct.	40638	—	40638	
Nov.	106495	97557	204052	507273	49113.32	Nov.	71737	33661	105398	373226	35436.23	Nov.	39327	—	39327	
Dec.	111361	104777	216138	546512	52819.84	Dec.	74109	34747	108856	405468	38387.45	Dec.	40638	—	40638	
Jan.	111361	104777	216138	518355	49963.48	Jan.	74059	34714	108773	384096	36257.27	Jan.	40638	—	40638	
Febr.	104416	90838	195254	475765	45832.69	Febr.	69281	32474	101755	349888	33012.88	Febr.	38016	—	38016	
Mrt.	111932	87659	199591	497847	47978.94	Mrt.	74477	34006	108483	369157	34870.29	Mrt.	40638	—	40638	
April	108321	84831	193152	509162	49110.10	April	72297	32532	104829	368558	34864.38	April	39327	—	39327	
Mei.	111932	87659	199591	537479	51734.74	Mei.	74707	33616	108323	379781	35826.36	Mei.	40677	165	40842	
Juni	108114	86720	194834	535975	51537.81	Juni	72297	32532	104829	355151	33462.21	Juni	39327	701	40028	
	1307951	1136930	2444881	6499549	631229.66		876649	405977	1282626	4454926	424747.58		433948	866	434814	6

Recapitulatie der Lijnen met Electriche Tractie.

MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.		
Juli.	879932	475456	1355388	4609662	463865.06
Augustus. . .	883587	479402	1362989	4748752	477660.15
September . .	868230	451225	1319455	4412665	441463.56
October . . .	915044	458825	1373869	4405381	437363.18½
November . .	918778	443494	1362272	4304453	419366.24
December . .	954114	455621	1409735	4638979	449962.36½
Januari . . .	967679	457094	1424773	4450001	430834.80
Februari . . .	903743	418631	1322374	3995901	385838.21
Maart	975120	426680	1401800	4253692	411814.19
April	972846	384948	1357794	4395074	426387.20
Mei.	1006204	403079	1409283	4648838	450474.01
Juni	976025	399673	1375698	4466386	433357.46
	11221302	5254128	16475430	53329784	5228386.43

Rotterdamsche Electriche Tramweg-Maatschappij.

Staat van opbrengsten en vervoerde reizigers der Paardentramlijn

ROTTERDAM—OVERSCHIE

van 1 Juli 1923 tot en met 30 Juni 1924.

MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.	Aantal Reizigers.	Opbrengst.
Juli	10685	36172	4843.76
Augustus	10690	50856	6847.86
September	10340	52352	7108.07
October	10690	49323	6638.77
November.	10355	45036	6043.10
December.	10685	44596	5988.72
Januari.	10690	43324	5839.46
Februari	9999	40594	5442.45
Maart	10685	44134	5942.72
April	10355	44684	6005.29
Mei	10627	46020	6205.30
Juni	10194	48776	6630.83
	125995	545867	73536.33

Rotterdamsche Electriciteit

SPECIFICATIE der Exploitatie-Rekening

Debet.

Electrische Tram en Paardentram.		
Algemeene Onkosten (met rente-zegels Invaliditeitswet) . . .	f 361.050	18½
Mouvement	„ 2.315.235	44½
Electrische Tractie (met inbegrip van toeslag op stroomprijs in verband met Kolen-clausule)	„ 747.629	72
Staldienst.	„ 79.942	71½
Onderhoud Weg	„ 413.445	72
Bovengrondsche Geleiding.	„ 69.106	25
Rollend Materieel.	„ 746.217	90
Werkplaatsen	„ 97.591	46½
Diverse Lasten.		
Retributiën		„ 4.
CREDIT-SALDO		
		f 4.830
		f 4.875
		„ 78
		f 5.66

Tramweg-Maatschappij.

over het Boekjaar 1 JULI 1923—30 JUNI 1924.

Credit.

Electrische Tram en Paardentram.			
Reizigers Vervoer Electrische Tram	f 5.494.932	33	
Reizigers Vervoer Paardentram	„ 79.091	33	
Adverteeren Tramwagens	„ 20.490	—	
Huren van Gebouwen	„ 16.834	08	
Subsidie Gemeente Rotterdam	„ 50.000	—	
			f 5.661.347 74
			f 5.661.347 74

Bijlage VI.

BALANS van 30 Juni 1924.**ACTIVA.****PASSIVA.**

Ingebrachte Concessiën, Vaste en Roerende Goederen	f	3.691.819	50
Waarborgfondsen, Effecten, enz.	"	163.318	25
Fourage- en andere Magazijnen	"	485.264	05
Kas en Kassier	"	1.006.629	10
Paarden	"	12.600	—
Kantoor-Inventaris	"	2.733	25
Debiteuren	"	75.807	27
Uniformen	"	5.697	03½
Electrische Tramwegen	"	5.905.763	98½
Dienst der Leeningen	"	106.000	—
Saldo Verlies (zonder afschrijvingen)	"	150.432	86½
	f	11.606.065	30½

Aandeelen-Kapitaal	f	4.000.000
4 % Obligatie-Leening 1904	"	1.093.000
4 % „ „ 1906	"	270.000
7 % „ „ 1921/22	"	4.000.000
Vervoerrekening (nog in omloop zijnde abonnements-coupons)	"	20.250
Uitkeeringsrekening	"	5.800
Te betalen Coupons	"	167.900
Gereserveerde Bedragen ten laste der Exploitatie-Rekening	"	154.000
Borgtochten (gestort door personeel)	"	71.100
Crediteuren	"	111.700
Pensioenfonds 1919.	"	550.000
Reservefonds	"	350.000
Assurantiefonds	"	209.100
Reserve stroomprijs-verschillen	"	94.400
Amortisatiefonds 7% Obligatie-leening 1921/22	"	492.000
Dividend- en Tantième-belast. boekjaar 1922/23	"	16.400
	f	11.606.065

WINST-REKENING

over het Boekjaar 1 JULI 1923—30 JUNI 1924.

DEBET.**GREDET.**

Interest per Saldo	f	298.854	37½
Nadeelige Koersverschillen, Waardeverminderingen, enz.	"	11.060	75
Reserve voor bijdrage in Pensioenfonds . . .	"	550.000	—
Bijdrage in Zieken- en Ondersteuningsrekening.	"	92.554	51
	f	952.469	63½

Exploitatie-Rekening, voor overname van het voordeel saldo	f	789.200
Diversen	"	4.600
Onverdeeld Winstsaldo vorig boekjaar . . .	"	8.100
Saldo Verlies (zonder afschrijvingen)	"	150.400
	f	952.400

De Directeur,
(get.) J. G. SCHUURING.

Namens Commissarissen,
(get.) V. BEGEREM,

Preside

Overeenkomstig de boeken en bescheiden.
De Deskundige ingevolge art. 24 der Statuten,
(get.) JOH. J. MORET.